

کلام امام حسن عسکری (ع) در تبیین جایگاه امامت در قرآن

امام حسن عسکری (ع) در وصایای خود فرموده‌اند «پیوسته قرآن بخوانید و بر پیامبر (ص) صلوات بفرستید که حق ما در کتاب خداوند، مخصوص و پیوند ما با رسول خدا (ص) آشکار و طهارت ما به وسیله پروردگار، عیان است».

امام حسن عسکری (ع) در وصایای خود فرموده‌اند «پیوسته قرآن بخوانید و بر پیامبر (ص) صلوات بفرستید که حق ما در کتاب خداوند، مخصوص و پیوند ما با رسول خدا (ص) آشکار و طهارت ما به وسیله پروردگار، عیان است».

امام حسن عسکری (ع) در یکی از پرتلاطم‌ترین ادوار تاریخ اسلام، یعنی زمان حکومت خلفای عباسی دیده به جهان گشودند و رهبری و هدایت جامعه اسلامی را برعهده گرفتند. آن حضرت طی دوران عمر کوتاه امامت خویش با سه خلیفه عباسی هم‌عصر بودند؛ یک سال با خلافت معتز، یک سال با خلافت مهتدی و چهار سال با خلافت معتمد. امام حسن عسکری (ع) بیش از 29 سال عمر نکردند، ولی در مدت شش سال امامت بر حق و الهی خود، آثار مهمی از تفسیر قرآن و نشر احکام و بیان مسائل فقهی و جهت دادن به حرکت انقلابی شیعیانی که از راه‌های دور برای کسب فیض به محضر امام (ع) می‌رسیدند، بر جای گذاشتند.

*جریان‌سازی علمی امام حسن عسکری (ع)

در زمان امام یازدهم، تعلیمات عالیه قرآنی و نشر احکام الهی و مناظرات کلامی، جنبش علمی خاصی را تجدید کرد و فرهنگ شیعی که تا آن زمان شناخته شده بود، در رشته‌های دیگر نیز مانند فلسفه و کلام باعث ظهور مردان بزرگی چون یعقوب بن اسحاق کندی که خود معاصر امام حسن عسکری (ع) بود و تحت تعلیمات آن امام (ع)، گردید.

در قدرت علمی امام حسن عسکری (ع) که از سرچشمه زلال ولایت و اهل بیت عصمت (ع) مایه گرفته بود، نکته‌های بسیاری وجود دارد.

از جمله این‌ها که یعقوب بن اسحاق کندی، فیلسوف بزرگ عرب که دانشمند معروف ایرانی ابونصر فارابی شاگرد مکتب وی بوده است، در مناظره با آن حضرت درمانده گشت و کتابی را که بر رد قرآن نوشته بود، سوزانید و بعدها از دوستداران و در صف پیروان آن حضرت درآمد.

بنابراین اگر چه امام حسن عسکری (ع) شدیداً از طرف دستگاه خلافت عباسی تحت نظر و محدودیت شدید قرار داشتند، لکن آن حضرت از نشر بُعد علمی آئین اسلام و پاسخ به اشکال‌ها و شبهات مخالفان و تعیین اندیشه صحیح اسلامی و تربیت شاگردان، هیچ فرصتی را از دست ندادند.

مواضع علمی امام عسکری (ع) در پاسخ‌های قاطع و استوار در مورد شبهه‌ها و افکار کفرآمیز و بیان کردن حق، با روش مناظره و گفت‌وگوهای موضوعی و مناقشه‌ها و بحث‌های علمی، روز به روز شخصیت آن حضرت را در چشم عموم جامعه جلوه‌گرتر می‌نمود و مؤمنین را به شخصیت مکتبی و فکری خود مجهز می‌نمود و از طرفی پایداری و ایستادگی آنان را در برابر جریان‌های فکری خطرناک تضمین می‌کرد.

*امام حسن عسکری (ع) و تشکیل

شبکه ارتباطی با شیعیان

کوشش‌ها و فعالیت‌های علمی امام (ع) به ایجاد شبکه ارتباطی با شیعیان مختلف مردم دنیا مثل عراق، مدینه و ایران منجر شد و ایشان نمایندگانی به این مناطق می‌فرستادند و پیام‌های خود را از این طریق به آن‌ها ابلاغ می‌کردند. یکی از هجده‌های عظیم دوران امام حسن عسکری (ع)، هجده بر علیه دین، امامت و قرآن بود و بنابراین ایشان با حفظ فرزند گرامی‌شان امام عصر (عج) توانستند از این هجده‌ها که علیه امامت بود، جلوگیری کنند.

*دوران زندگانی امام حسن عسکری (ع)

به طور کلی دوران زندگی 29 ساله امام حسن عسکری (ع) را می‌توان به سه دوره تقسیم نمود: دوره اول 13 سال است که زندگی آن حضرت در مدینه گذشت.

دوره دوم 10 سال در سامرا قبل از امامت و دوره سوم که نزدیک 6 سال امامت آن حضرت می‌باشد.

دوره امامت حضرت عسکری (ع) با قدرت ظاهری بنی عباس رو در روی بود. خلفائی که به تقلید هارون در نشان دادن نیروی خود بلندپروازی‌هایی داشتند.

امام حسن عسکری (ع) از شش سال دوران امامتش، سه سال را در زندان گذراند. زندانبان آن حضرت، صالح بن وصیف دو غلام ستمکار را بر امام گماشته بود تا بتواند آن حضرت را - به وسیله آن دو غلام - آزار بیشتری دهد، اما آن دو غلام که خود از نزدیک ناظر حال و حرکات امام (ع) بودند، تحت تأثیر آن امام بزرگوار قرار گرفته، به صلاح و خوش رفتاری گرائیده بودند. با تمام دشمنی‌ها و کینه‌توزی دربار عباسی نسبت به آن حضرت، عظمت معنوی و کمالات ایشان آنها را چنان تحت تأثیر قرار می‌داد که در برابر آن حضرت سر تعظیم فرود می‌آوردند.

از امام حسن عسکری(ع) آثار مهمی از تفسیر قرآن و نشر احکام و بیان مسائل فقهی و جهت دادن به حرکت انقلابی شیعیان برجای مانده است.

در زمان امام یازدهم(ع) تعلیمات عالییه قرآنی و نشر احکام الهی و مناظرات کلامی، جنبش علمی خاصی را تجدید کرد و فرهنگ شیعی که تا آن زمان شناخته شده بود، در رشته‌هائی مانند فلسفه و کلام متبلور گردید.

*آن چه امام حسن عسکری (ع) به شیعیان فرمودند

امام حسن عسکری(ع) خطاب به شیعیانشان وصیت فرمودند: «شما را به تقوای الهی، پرهیزگاری در دین، کوشش در راه خدا، راستگوئی، ادای امانت به آنکه چیزی به شما سپرده است؛ خواه نیکوکار باشد و خواه بدکار، طول دادن سجده‌ها و رفتار خوب با همسایگان که پیامبر(ص) بدان مبعوث شده است، سفارش می‌کنم».

«در میان جماعت آنان (غیر مسلمانان)، نماز بخوانید، مردگان آنها را تشییع کنید، از بیمارانشان عیادت کنید و حقوق آنان را بپردازید. هنگامی که کسی از شما در دین پرهیزگار باشد، در گفته‌هایش راست بگویند، امانتداری درستکار باشد و با مردم خوش خلقی کند، می‌گویند:

او شیعه است و این مرا خشنود می‌کند».

«از خدا بترسید و زینت ما باشید نه خار چشم ما، هر نیکی را به سمت ما آورید و هر زشتی را از ما دور کنید. هر خوبی که گفته می‌شود، در ماست و هر بدی که به ما نسبت داده می‌شود ما از آن دور هستیم. حق ما در کتاب خداوند، مخصوص و پیوند ما با رسول خدا(ص) آشکار و طهارت ما به وسیله پروردگار، عیان است. (به طوری که) کسی جزء ما نمی‌تواند چنین ادعائی کند، مگر دروغگو. همواره نام خدا را به یاد آورید و مرگ را فراموش نکنید».

«پیوسته قرآن بخوانید و بر پیامبر(ص) صلوات بفرستید که صلوات بر پیامبر(ص)، 10 حسنه دارد. وصایای مرا حفظ کنید.

شما را به خدا می‌سپارم و به شما سلام می‌رسانم».